

Wykład III

TRANSNARODOWE I KRAJOWE CZYNNIKI ŚRODOWISKA BEZPIECZEŃSTWA W XXI WIEKU.

**Zagrożenia terrorystyczne, ryzyka
prolifracji BMR, wyzwania
klimatyczne, szanse i ryzyka rozwoju
technologicznego i inne.**

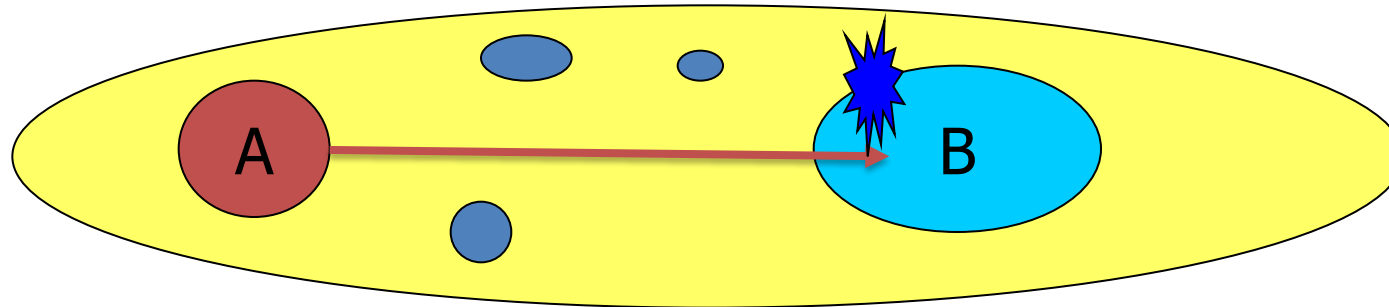
ZAGROŻENIA TRANSNARODOWE (niepaństwowe)

ISTOTA TERRORYZMU

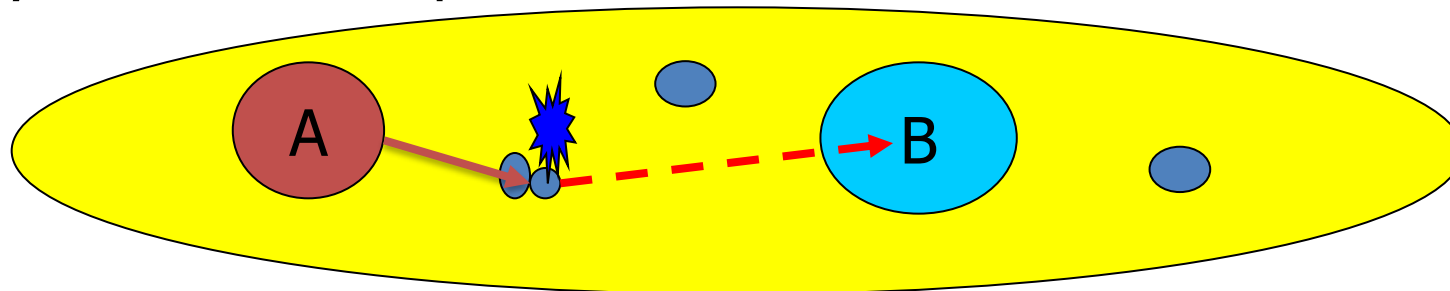
Celowe (*świadomie zamierzone*) i spektakularne atakowanie niewinnych, postronnych osób dla pośredniego (asymetrycznego, poprzez opinię publiczną) oddziaływania na przeciwnika politycznego lub ideologicznego

Istota terroryzmu

Walka – atakowanie przeciwnika, by go pokonać

Terroryzm – atakowanie podmiotów z otoczenia, by szantażować przeciwnika

Wymiary asymetryczności terroryzmu globalnego

Wymiary asymetryczności	Zasady współczesnego terroryzmu	Zasady działania państw świata demokratycznego
Humanistyczny	Kierowanie się emocjami, złością, buntem, spontanicznością	Kierowanie się rozumem, pragmatyzm, otwartość na innych
Ideowy	Człowiek niczym, idea (wiara, religia...) wszystkim; radykalizm i fundamentalizm	Człowiek wszystkim, liberalizm, demokracja, wolności, prawa człowieka, gospodarka wolnorynkowa
Prawny	Terroryzm abstrahuje od prawa, atakowanie cywili	Wszystko, także wojna (walka), regulowane prawem, zakaz atakowania cywili
Strategiczny	Strategia maksymalizowania strat, ataki samobójcze	Strategia minimalizowania strat, nie tylko własnych, ale i po stronie przeciwnika (użycie broni precyzyjnej)
Organizacyjny	Sieciowość, dowolność, rozproszoność	Hierarchiczność, schematyczność, zwartość...
Instrumentalny	Środki proste, powszechne	Środki wyspecjalizowane, zaawansowane technologicznie

Organizacje islamskie

- **Al-Kaida** – historia, Afganistan, 11.09
 - „Mgławica alkaidystyczna” – globalny dżihad
 - Inne organizacje islamskie o polityczno-religijnej agendzie, ale nie związane wprost z Al-Kaidą
- **Państwo Islamskie** –
 - Wojna wewnątrzislamska
 - Skutki nieudanych interwencji Zachodu w Iraku i Afganistanie
 - Sukcesy i ... klęska – rozproszenie, diaspora bojowników
 - Możliwość reaktywacji – ryzyko wojny domowej w Syrii po obaleniu Asada
- **Hezbollah**, (Liban, universalny i pragmatyczny islam, choć szyickie nachylenie – wsparcie z Iranu i Syrii, dziś wspiera Hamas zagrażając płn. Izraelowi)
- **Hamas** – palestyński, nacjonalistyczny, raczej sunnicki – cel: islamskie państwo palestyńskie, obecna wojna z Izraelem, bezprecedensowy rajd i pojmanie zakładników, perspektywy rozejmu

Wojny antyterrorystyczne

▪ **Afganistan**

- **Reakcja operacyjna na 11.09, akceptacja świata, artykuł 5. NATO**
- **Błędny cel: budowanie nowego państwa, wycofanie (słuszne, ale opóźnione i chaotyczne)**

▪ **Irak**

- **Motywacje i błąd wywiadu, szybkie zwycięstwo wojskowe**
- **Trudności pokonfliktowe, wycofanie i ... skutki do dziś złe (wewnętrzna rywalizacja szyicko-sunnicka, problem Kurdów)**

Syria – wojna wielostronna

- **Wojna przeciwko Państwu Islamskiemu: USA+ Kurdowie, Rosja+ reżim Asada**
- **Iran – Turcja – Izrael**
- **Szyici-sunnici, alawici, Kurdowie**
- **Syria po obaleniu Asada, wojna domowa?, odżywanie ISIS, ekspansja Turcji, problem Kurdów, rozlewanie się kryzysu na Irak**

Proliferacja BMR

- **Globalizacja proliferacji: II era nuklearna (asymetryczna), przykład Korei Płn.**
- **Przyspieszenie tendencji do proliferacji BJ – w następstwie osłabienia gwarancji USA**
- **Potencjalni kandydaci do dysponowania BJ: Iran (+Arabia Saudyjska)?, Turcja?, Korea Płd.?, Japonia?, Ukraina? Niemcy?, Polska?...**
- **Ewentualni dysponenci pozapaństwowi:**
 - **grupy terrorystyczne, grupy przestępcze**
- **BJ a nowe technologie (konwencjonalna globalna broń precyzyjna, broń hipersoniczna, antyrakiety, cyber-, sztuczna inteligencja...)**
- **II zimna wojna i odnowienie roli MAD, problem rosyjskiej TBJ, program rozwoju chińskiej broni jądrowej**

Wyzwania i ryzyka cywilizacyjne

- **CZŁOWIEK:** demografia (starzenie się rozwiniętych społeczeństw, bomba populacyjna, migracje, dewiacje społeczne, pandemie – przykład koronowirusa...)
- **NARZĘDZIA:** ryzyka rewolucji technologicznej (cyberzagrożenia, sztuczna inteligencja, biotechnologie...)
- **ŚRODOWISKO NATURALNE:** degradacja środowiska naturalnego (skażenie środowiska, zagrożenia klimatyczne, deficyt wody ...)
- **KOSMOS:** pozanarodowy, bez broni, przestrzeń informacji... „gwiazdne wojny” ..., nuklearyzacja...

Nowy wyścig zbrojeń

- **Koniec okresu pozimnowojennego i rywalizacja wielkomocarstwowa**
- **Oslabienie prawa i powrót siły w stosunkach międzynarodowych**
- **Doświadczenia z wojny w Ukrainie: masowe użycie środków walki: amunicja, rakiety...**
- **Skokowy rozwój technologii wojskowych: drony, środki satelitarne, broń precyzyjna dalekiego zasięgu, broń hipersoniczna, laserowa...**
- **Informacja/informatyka głównym polem nowego wyścigu zbrojeń: wysoce zinformatywowane systemy walki i wsparcia – rozpoznania, dowodzenia, precyzyjnego rażenia**
- **Rola własnej produkcji takich systemów (problem kodów do ich utrzymania, rozwoju i użycia**
- **Rosja rzuca wyzwanie Zachodowi, jak kiedyś ZSRR i jak on przegra nowy, neozimnowojenny wyścig zbrojeń**

Krajowe warunki bezpieczeństwa

▪ Ryzyka

- **Podział władzy wykonawczej w kierowaniu bezpieczeństwem**
- **Dezorganizacja systemu prawnego Polski**
- **Spory ideologiczne i partyjne oraz podziały społeczne**

▪ Szanse

- **Zmiana polityki zagranicznej i zażegnanie ryzyka izolacji i peryferyzacji Polski**
- **Powrót do współpracy oraz większej roli Polski w systemie międzynarodowym**
- **Zracjonalizowanie (odpartyjnienie, ustrategicznienie) polityki i systemu bezpieczeństwa**

▪ Wyzwanie

- **utrzymanie wsparcia i przyzwolenia społecznego dla umacniania systemu bezpieczeństwa**